

Pravopis srpskohrvatskog jezika

13. novembar 2010.

1 Pravopisna pravila

1.1 Pisma srpskohrvatskog jezika

1. U srpskohrvatskom jeziku¹ pišemo:

(a) ćirilicom:

a A, б B, в B, г Г, д Д, ђ Ђ, e E, ж Ж, з З, и И, j J, к K, л Л,
љ Љ, м M, н H, њ Њ, o O, п П, р P, с C, т T, ћ Ћ, у У, ф Ф,
х Х, ц Ц, ч Ч, џ Џ, ш Ш

(b) latinicom:

a A, b B, c C, č Č, ć Ć, d D, dž Dž, đ Đ, e E, f F, g G, h H, i I,
j J, k K, l L, lj Lj, m M, n N, nj Nj, o O, p P, r R, s S, š Š, t T,
u U, v V, z Z, ž Ž

Oba ova pisma imaju po 30 slova, od kojih svako označava po jedan glas. Jedino se slovom *r*, i u ćirilici i u latinici, piše glas *r* ne samo kao suglasnik već i kao samoglasnik, u svim položajima gde ima vrednost samoglasnika:

(a) u sredini reči između suglasnika (*brvo*, *brz*, *drvo*, *kru*, *Hrvat*, *Srbin*, *trn*)

(b) u početku reči ispred suglasnika (*rvati*, *rzati*, *rt*)

(c) na kraju reči iza suglasnika (*oštro*, *satro*)

¹Ovaj dokument je u potpunosti, bez ijedne izmene, preuzet iz knjige: Pravopis srpskohrvatskog jezika, Školsko izdanje. Izdavač: Matica Srpska i Matica Hrvatska. Reči ispisane *kurzivom* su napomena data od strane Zorana Filipovića.

- (d) ispred samoglasnika *o* koje je postalo od *l* (*opro, otro, prostro, umro*)
 - (e) iza samoglasnika koji se nalazi na kraju prvog dela složene reči kad njen drugi deo počinje glasom *r* iza koga dolazi suglasnik (*zarđati, porvati, suržica*)
2. U ćirilici se svaki glas piše po jednim znakom. U latinici se također po jednim znakom pišu svi glasovi osim *dž, lj* i *nj*, koji se beleže kao dva znaka: ljudi, njiva, srdžba (ćiril.: људи, њива, срџба)
- Od reči u kojima se u latinici slova *dž, lj* i *nj*, čitaju kao jedan glas treba razlikovati slučajeve gde se tim slovima označavaju skupovi od po dva glasa, npr: *nadživeti, injekcija, konjugacija* (ćiril.: надживети, ињекција, конјугација).
3. U srpskohrvatskom književnom jeziku i skupovi glasova se u pojedinim rečima pišu onako kako se izgovaraju: *potpetica, napretka, svadba, iščeznuti*. I to naš pravopis čini *fonetskim*. Ali se u dodiru dveju susednih reči svi glasovi pišu onako kako se izgovaraju kada se svaka reč posebno upotrebi: *pod petom, pred kućom, s njim, bez njih*, a ne: *pot petom, pret kućom, . . .* Gdekad, iz određenih razloga, i u zasebnim rečima odstupamo od *pisanja prema izgovoru*.

1.2 Rastavljanje reči na kraju retka

1. Kada u pisanju (ili pri štampanju) cela reč ne može stati u retku u kome je započeta, onda se jedan njen deo prenosi u sledeći redak, a na mestu gde se reč prelama piše se crtica (-). Pri tome treba imati na umu:
- (a) Znak za rastavljanje reči na kraju retka stavlja se između samoglasnika (kada se više njih nađe jedan do drugog) ili iza samoglasnika a ispred suglasnika: *de-onica* ili *deo-nica, moli-oci* ili *molio-ci, jaukati* ili *jau-kati, li-va-da, ma-li-na, ve-tar, či-ta-ti, dr-ža-ti*.
 - (b) Jedan glas, i kad je to samoglasnik, ne treba prenositi: nema potrebe rastavljati reči: *de-o, ka-o, izgore-o*. Pogotovo nije dopušteno prenositi ni pojedine suglasnike ni skupove suglasnika; ne može se rastavljati npr.: *dužnos-t, ili dužno-st, perfek-t* ili *perfe-kt*.
 - (c) Ako se u sredini reči nalaze suglasnički skupovi, u pisanju se znak za prenošenje može slobodno stavljati ili ispred celog suglasničkog skupa ili između pojedinih suglasnika: *ze-mlja* ili *zem-lja, sta-klo*

ili *stak-lo*, *pti-čji* ili *ptič-ji*, *se-stra* ili *ses-tra* ili *sest-ra*, *va-tra* ili *vat-ra*, *kompa-ktno* ili *kompak-tno* ili *kompakt-no*.

Ipak se ne preporučuje da se suglasnički skupovi koji su teški za izgovor celi prenose na početak novog retka, nego je bolje rastavljati: *bor-ba*, *tram-vaj*, *brat-stvo*, *škol-ski*, *ljud-ski*, *srod-stvo*.

2. U latinici nije dopušteno znak za prenošenje stavljati između dva znaka kojima se piše jedan glas, nego se rastavlja: *sa-njati*, *po-lje*, *ho-dža* (a ne: *san-jati*, *pol-je*, *hod-ža*).
3. Ni u stranim se rečima kada se pišu izvorno znak za rastavljanje ne stavlja između slovnih znakova kojima se piše jedan glas, nego se oni rastavljaju na ovaj način: *Goe-the*, *War-szawa*, *Bau-delai-re*, *Ko-chanowski*, *Wa-shington*.
4. Kada se u složenim rečima sa sastavnim delovima koji se lako raspoznaju nađu dva suglasnika, jedan na kraju prvog a drugi na početku drugog dela složenice, rastavni znak se stavlja između njih: *ras-poznati*, *raz-rez*, *iz-voditi*, *iz-vor*, *pod-metnuti*, itd.

Ali ako se granica između sastavnih delova složenica ne raspoznaje, onda se i one rastavljaju kao proste reči: *ra-zumeti*, *o-bući*, *o-teti*, *u-zeti*.

Beleška. — Ako treba rastavljati polusloženice na onom mestu gde su spojene crticom, crtica se stavlja i na kraju prvog i na početku idućeg retka:

Bilo-
-gora
Šar-
-planina
Smail-
-aga
Ivanić-
-grad